

Aan:

College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Breda
Leden van de gemeenteraad Breda
Postbus 90156
4800 RH Breda

Betreft: Zienswijze ontwerp-omgevingsvisie Breda 2040 & planMER
Datum: 8 april 2021

Geachte dames en heren,

Namens Stichting Dorpsraad Bavel, dienen wij deze zienswijze in met betrekking tot bovengenoemde ontwerpvisie en het bijbehorende milieueffectrapport. Onze standpunten in deze brief komen voort uit de zojuist afgeronde Visie Bavel2030. De visie op ons mooie dorp die gebaseerd is op het wensbeeld van 1000 volwassenen en vierhonderd kinderen voor de toekomst van Bavel.

Vooropgesteld willen we aangeven dat de interpretatie van de vele plaatjes die in de plannen staan ons soms 'het bos' in sturen. Wat is nu hét plaatje en waar heeft de gemeente welke bestemming in gedachten, dat is lastig in te schatten. Daarom baseren we ons in deze zienswijze vooral op wat het dorp wil.

1. Algemeen

Het wensbeeld van de Bavelse bewoners komt kort gezegd neer op een groen, dorps en gezellig Bavel met meer senioren en starterswoningen en meer plaatsen voor ontmoeting. Dat wensbeeld sluit in hoofdlijnen goed aan bij de gebiedsvisie Breda 2040 met uitzondering van één punt dat hier haaks op staat en dat betreft de grootschalige uitbreiding van bedrijventerreinen.

De ontwerp Omgevingsvisie Breda beschrijft een samenhangende strategische visie op de fysieke leefomgeving van Breda voor de langere termijn: de gemeente en wij zien de omgevingsvisie niet als doel op zich, maar als een middel om de juiste condities te creëren in de gemeente Breda om in een grenzeloze, gastvrije en groene gemeente goed te leven, werken, wonen, recreëren, studeren en meer."

Op basis van de planMER (milieu-effect rapportage) is duidelijk dat een verdergaande groei van de gemeente hand in hand zal moeten gaan met investeringen in mobiliteit en versteviging van het leefklimaat met investeringen in natuur, landschap, water en voorzieningen. Tussen de verschillende aspecten zal **balans moeten bestaan**. Een balans die we voor de ontwikkeling van ons dorp cruciaal vinden.

Wij zijn van oordeel dat in het huidige voorkeurs-scenario voor *Breda als Stad in een Park* de uitwerking hiervan voor Bavel **disproportioneel nadelig** uitvalt: Breda in het Groen, Bavel uit het Groen? De balans die wordt nagestreefd voor de gemeente als geheel, zal door de gesuggereerde keuzes tot ernstige verstoring van het Bavelse leefklimaat leiden. De Dorpsraad Bavel is van mening dat er andere oplossingen zijn die in hun samenhang beter voor Bavel en Breda zijn. In onze zienswijze focussen we op de onderling samenhangende onderwerpen: Woningbouw, Groen, Water, Recreatie en Bedrijventerreinen. Voor andere belangrijke thema's als ontmoeten, vrijetijdsbesteding, welzijn en vrijwillige inzet verwijzen we naar onze Visie Bavel2030 die we als bijlage toevoegen, maar als integraal onderdeel zien van deze zienswijze.

2. Woningbouw

Uit de Omgevingsvisie Breda2040:

“Om de dorpen vitaal te houden wordt 10% van de nieuw te bouwen woningen voorzien in de dorpen. Voor de periode 2020 tot 2025 950 woningen, voor de periode 2025 tot 2030 1200 woningen en voor de periode 2030 tot 2040 350 woningen.”

Woningbouw vinden de bewoners van Bavel net als de gemeente Breda een belangrijk onderwerp. De eigenstandige behoefte van de bewoners van Bavel schatten we voor de komende tien jaar in op zo'n 350 woningen. We verwachten dat die groei in het decennium daarna (tot 2040) op een gelijk niveau door zal zetten. Dat betekent dat Bavel een aanzienlijk deel van de beoogde groei van woningen in de dorpen voor haar rekening wil nemen voor ruim 700 –1000 woningen in 20 jaar. Zoals in onze Visie Bavel2030 verwoord, zien we de locaties ten zuiden van de Roosbergseweg en bij de Vennekes als geschikte locaties voor het uitbreiden van wonen in combinatie met groene projecten, water en recreatie. Dit naast kleinschalige uitbreidingen van woningen in het dorp zoals op de locatie van de Huif als deze vrijkomt na de bouw van een Multifunctionele Accommodatie (MFA) in het centrum van het dorp.

De stijl van bouwen moet wel passend zijn bij de dorpsarchitectuur, zoals we beschrijven in onze visie Bavel2030. Waarbij we benadrukken dat het dorp zelf vooral behoefte heeft aan starters- en seniorenwoningen. Om zowel voor jongvolwassen aantrekkelijk te blijven als dorp en om de wens in te vullen van ouderen om tot de laatste levensfase in Bavel te kunnen blijven wonen.

De genoemde aantallen zijn voor ons dorp grote uitbreidingen. Daarom zijn wij voor wat betreft het tempo van realisatie van het aantal woningen van mening dat dit meer in een geleidelijk tempo zou moeten in de komende 20 jaren waardoor meer sprake zal zijn van organische groei. De voorzieningen in het dorp zullen immers in gelijke mate uitgebreid moeten worden om in de behoeften van het groeiende aantal bewoners te kunnen voorzien (denk aan scholen, ontmoetingsplekken, winkels, horeca en natuurlijk de Multifunctionele Accommodatie in het centrum van het dorp).

Wij onderschrijven verder uw visie ten aanzien van het beeld dat ouderen in hun eigen wijk of dorp moeten kunnen blijven wonen en dat de woningen afgestemd moeten zijn en blijven op de veranderde behoefte, zowel ten aanzien van omvang als prijs maar ook ten aanzien van de directe omgeving. Woningen in het groen die voldoen aan de eisen zoals beschreven in uw visie waarvoor voldoende ruimte beschikbaar moet zijn en blijven. Bavel is al eerder gekenmerkt als dorp voor dorps/landelijk wonen. Dat sluit naadloos aan bij uw visie van woningen in het groen.

3. Groen, water en recreatie

Uit de omgevingsvisie Breda2040:

“Om te voldoen aan de opgaven op het gebied van gezondheid, klimaatadaptatie en biodiversiteit - maar ook op het gebied van wonen en werken, wordt in de omgevingsvisie gevraagd om een sterk Groen Blauw Raamwerk, dat bestand is tegen de toenemende recreatieve druk.”

Bavel kan aan het programma voor de stad een significante groene bijdrage leveren door uitvoering van de volgende projecten op de aangegeven locaties:

- Gebruik de locatie ten zuiden van Bavel voor wonen en voor het deel dat tegen de A58 ligt voor groen, water en recreatie. Herstel bijvoorbeeld de Bavelse heide en creëer bos in de oksel van St. Annabosch waardoor een reële bijdrage wordt geleverd aan de doelstellingen voor bescherming van het Natura2000 gebied en een bijdrage wordt geleverd aan de doelstelling voor nieuw natuurgebied.;

- Aanleg van een recreatief gebied rondom de “put van Oomen” waardoor sprake kan zijn van meer spreiding van recreatie in en rondom de stad (bijvoorbeeld een stadscamping of andere sport- en recreatievoorzieningen);
- Versterk en vergroot de ecologische verbindingzones;
- Breid de bossen uit conform het initiatief van het platform LangeBunder/Gilzeweg;
- Zonodig realisatie van andere mogelijkheden voor recreatie in dit gebied.

Een dergelijke aanpak zal in hoge mate bijdragen aan het voorkomen van negatieve effecten op het natura2000 gebied en zelfs mogelijk leiden tot verbetering;

Deze aanpak past ook in de visie zoals verwoord in het waterkompas van Breda

Betrek ook het park in de landschappelijke driehoek (ten zuiden van de Seminarieweg) bij de gebiedsvisie door nieuwe afspraken te maken omtrent het gebruik van het park in deze driehoek.

Ook hier verwijzen wij voor overige punten voor groen, water en recreatie naar onze visie Bavel2030.

4. Bedrijventerreinen

Uit de omgevingsvisie Breda 2040:

“Om voldoende werkgelegenheid te kunnen realiseren zijn 40-60 ha (tot 100 ha) nieuwe werkgebieden voorzien. Ook voor de opvang van transformaties van bestaande terreinen tot woongebieden. Deze nieuwe werkgebieden werden eerst zowel “binnenstedelijk” gesitueerd, als ook in de nieuwe uitbreidingsgebieden aan de randen van de stad”

Voor Bavel is een oppervlakte aan werkgebieden in deze omgevingsvisie voorzien van maar liefst 33 tot 43 hectare! Dat betekent dat in het voorkeursscenario van de gemeente een enorm deel van de bedrijvigheid voorzien is dichtbij Bavel en het Ulvenhoutse Bos (natura2000 gebied).

Dit is niet acceptabel voor Bavel.

Enerzijds vanwege het zoveel mogelijk behouden van ons dorp in het groen: offer voor bedrijventerrein geen natuur op om vervolgens elders nieuwe natuur te creëren. Anderzijds rekening houdend met de Natura 2000 eisen.

In de MER wordt namelijk aangegeven dat vanwege de stikstofproblematiek de uitbreiding van hectares bedrijventerrein bij Bavel een risico vormt. Een veel groter risico dan woningen, omdat die gasloos gebouwd zullen gaan worden en omdat bij bedrijventerreinen een grote stikstof uitstoot zal ontstaan door transport en productieprocessen. Het risico wordt echter niet gekwantificeerd en eveneens wordt niet aangegeven tegen welke norm deze metingen afgezet moeten worden. Wij gaan ervan uit dat de gemeente dit nauwkeurig zal onderzoeken en inzichtelijk zal maken.

De omgevingsvisie is onduidelijk over de betrouwbaarheid van de schatting van zowel de kwantitatieve (40/60, 100 ha) als de kwalitatieve “opgave”. Gegeven deze onzekerheid, die nog wordt versterkt door mogelijke structurele veranderingen in de behoefte aan bedrijventerreinen na de coronaperiode, menen wij dat het noodzakelijk is een duidelijke kwantitatieve stap-voor-stap fasering aan de huidige omgevingsvisie toe te voegen, des te meer omdat de vooruitzichten voor de periode 2030-2040 ongewis zijn volgens de omgevingsvisie.

De planMER suggereert in dit kader ook het slim clusteren van bestaande en nieuwe bedrijven op bestaande bedrijventerreinen om uitbreiding in het buitengebied te voorkomen; onduidelijk is in welke mate dit serieus is of wordt onderzocht. Ook in de MER staat dat de bedrijventerreinen een negatief effect hebben als gevolg van toename van broeikasgassen, luchtkwaliteit, geluidshinder en biodiversiteit.

Andere aanbevelingen en observaties:

- Offer voor bedrijventerreinen geen natuur op om vervolgens elders nieuwe natuur te creëren;
- Bezie de opgave voor bedrijventerreinen regionaal. In de omringende gemeentes Oosterhout en Alphen-Chaam wordt geen gewag gemaakt van een bijdrage aan de regionale opgave (Dorst: geen duiding en Alphen-Chaam voorlopig niet aan de orde). Deze gemeentes zouden voor een deel kunnen voorzien in de regionale behoefte waardoor meer spreiding en betere aansluiting bij bestaande gebieden mogelijk wordt. Datzelfde geldt voor bijvoorbeeld Moerdijk of mogelijke kansen die voortkomen uit de verbreding van de A58.
- De locaties die in beeld zijn worden momenteel al voor een belangrijk deel gebruikt door bedrijven voor het telen van planten. Hierdoor blijft het groen, geeft het een landelijk beeld en is doorkijk mogelijk. Handhaaf deze functie.

5. Overige punten

Gezond leefmilieu:

Uit de omgevingsvisie Breda 2040:

“Geluid bepaalt in grote mate de kwaliteit van leven. Een relatief groot aandeel van de bevolking ervaart gezondheidsklachten als gevolg van onwenselijk geluid. We stellen geluid binnen een gezond leefmilieu centraal, waarbij de sectorale aanpak wordt omgezet naar een mensgerichte benadering. Geluidniveaus, geluidcontouren én afwezigheid van geluid vertellen slechts gedeeltelijk het verhaal over een gezond leefmilieu. Zaken als beleving, klachtenpatronen en samenhang met andere milieufactoren kennen waarde toe aan de getalsmatige benadering uit het verleden. Breda blijft een levendige stad met rustige plekken, maar heeft ook een buitengebied dat geschikt is voor rustige recreatie en natuurontwikkeling.”

Bavel wordt omsloten door twee snelwegen. In de gebiedsvisie missen wij, ondanks dat wordt bevestigd dat geluid als negatief wordt ervaren, concrete maatregelen die moeten leiden tot verminderen van geluidsoverlast en het terugdringen van vervuiling door deze wegen. Wij vragen daarom in de gebiedsvisie op te nemen welke maatregelen het rijk of de gemeente voornemens is voor het verbeteren van het leefmilieu in de directe omgeving van deze wegen conform het Schone Lucht - akkoord.

Verder onderschrijven wij uw visie ten aanzien van het verbeteren van lokale ontmoetingsplaatsen, versterking van de mix van horeca en winkels in de dorpscentra en het handhaven en versterken van de identiteiten van wijken en dorpen.

Mobiliteit

In de gebiedsvisie wordt gesproken over verbetering van de OV Oost - West verbinding. Wij veronderstellen dat Bavel in die nieuwe verbinding wordt opgenomen waardoor een substantiële verbetering wordt gerealiseerd in het gebruik van het openbaar vervoer.

Tot slot

Met de ontwerp Omgevingsvisie Breda 2040 wordt een duidelijke koers gezet naar de toekomst, naar de volgende generatie. Voor die nieuwe generatie zullen knelpunten op onder andere de woningmarkt, en milieukwaliteit moeten worden opgelost. De realisatie van de omgevingsvisie is een lastige en omvangrijke operatie maar ook een uitdagende. Voor een groot deel sluit dit aan op de Visie Bavel2030 die met grote betrokkenheid uit het dorp is opgesteld.

Wij als dorp Bavel kunnen daar in hoge mate aan bijdragen, **er kan veel maar niet alles**. Op het vlak van woningen, groen, water en recreatie leveren wij graag een stevige bijdrage. Dat is niet aan de orde voor een grootschalige uitbreiding van bedrijventerreinen. **Want, wanneer alles in ons groene dorp landt, ontstaat een ontwrichtende disbalans en wordt veel van wat de bewoners als waardevol bestempelen tenietgedaan**

Wij verwachten zoals eerder toegezegd dat ten aanzien van de ontwikkeling van ons dorp een dialoog met het dorp wordt gehouden. Waarmee recht wordt gedaan aan het participatieproces zoals de nieuwe omgevingswet vereist waarin het dorp haar standpunten kan toelichten. Een integrale afweging van alle ontwikkelingen is daarbij absoluut noodzakelijk.

Met vriendelijke groet,

Namens de Dorpsraad Bavel,

Marco Kiezenberg

